

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas
Psalmorvm Decades**

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Q[uonia]m pones eos dorsum, in reliquijs tuis præparabis uultum eorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

uerbum absolute ponitur in hebreo, Non potuerunt, id est, nihil potuerunt esse, cere, seu impotentes facti sunt, quo modo & psalmo, ciiij. Audient uerba mea, quoniam potuerunt, id est, quia ualida & potentia facta sunt. Mala autem & cogitationes, illa sunt, qua Pontifices ad Christum abolendum cogitauerunt, meditantes inania, ut psal. iiij. est dictum, dicentes: Venite occidamus eum, & nostra erit hereditas. Sic & Hieremias, xj. Cogitauerunt super me consilia, dicens, Venite & mittamus lignum in panem eius, & eradamus eum de terra.

Commode autem dicit, Declinauerunt, ut significet magis conatum q̄ est esse, etum impiorum, id quod altero uerbo exponit, Nō potuerūt. Sicut enim posuit in Iob dicit: Ita imp̄ijs, ut uelint & tamen non possint mala facere, sicut in Isaia dicit, xlj. Bene quoque aut male si potestis, facite, & loquamur & uideamus simul.

Qm̄ pones eos dorsum, in reliquijs tuis præparabis uultum eorum.

Hieronymus: Quoniam pones eos humerum, funes tuos firmabis cōtra facies eorum. Mirabilis significatio & p̄prietas, si queras, quid ergo agetur deinceps, cum iudaicis incredulis? Respondeat, tantum ad onera uiuent, ut se se, multis, uam non perueniendo, Vno uerbo, breuissime, laboriosum & inutile studium eorum, in lege & operibus eius edifferens. Potest hebraicus dupliciter reddi: Quoniam pones eos humerum in reliquijs tuis, diriges contra faciem eorum. Vel sic: Quoniam pones eos humerum, in nenuis tuis diriges cōtra faciem eorum. Nam quod noster dicit, Præparabis uultum eorum, non placet, cum præpositionem, ad, omiserit, & uerbum hoc positum loco, frequenter dirigere aut firmare significet. Vnde Hiero. sic reddit: Quoniam pones eos humerum, & funes tuos firmabis cōtra facies eorum. Funes autem appellat, nenuos tensos in arcu ad sagittandum, ut psal. x. Intenderunt arcum, direxerunt sagittas suas sit per neruum. Iam quis erit sensus? Quamcunq; translationem sequaris diffundatatem inuenies.

Ego cum Hiero. pro reliquijs, nenuos hic accipio, ad qd' me mouet, uerbum, Diriges, seu firmabis contra facies eorum. Videturq; mihi duplēcē p̄cēna īm̄piorum iudiciorū signare, quarum prior est, quod ponuntur in dorſū, hoc in fugam, Gen. xl ix. Manus tue in ceruicibus inimicorū tuorū. Altera est incurſus maioris malī, quod fugiētibus & faciē pōnētibus ut effugiat, occurrat & intenter nenuos suos dñs, sic ut ante & retro pūniātur, onera cogūt eos fuge. Et arcus occurrēt cogit eos retrocedere, ita cōprehēduntur inter angustias,

Nihil aliud ergo hac humeri & uultus scyllam cadant in charibdī. quo se uertunt ut effugiant, magis inuolui malis, dorſū sit eorum fuga, facies nenuis directis obiectasit, incurſus. Exempla sint, Aegypti in mare rubro, submersi, quos posuit dorſum, dum respexit super eos & subuertit eos, deinde fugientibus ac dorſū dantibus occurserunt aqua, & sic inuoluti sunt in medijs fluctibus. Item aliud Iosua. viij. de uiris Hai, quibus ad urbem fugientibus occurserunt ex insidijs armati filii Israel in faciem & medios ad internitio nem deleuerunt. Sic & Iudicum. xx. filii Beniamin contigit. Et quis nouit an Propheta ad h̄c exempla respexit, dum h̄tinc uersum aderet?

Oo v Videlus

Infelices Videamus enim ita Iudeis contingere, quod nunquam infelicius ruunt, & dum iudeorum aliquid pro se contra nos moliuntur, sicut eis pradixit & Moses, dicens: Et nimirum sonatus. hil habebis prosperum. Quo significat, eos multa conari pro sua salute, & tamen magis inde perire, Ita nihil usque in hodiernum diem omittitur pro sua liberazione, & tamen semper magis incurunt, & implent illud capitulum Levit. xvii., per totum, ubi pertinacia illa incurendi late describitur.

Verum, dum haec in re spirituali fiunt, atrociora sunt, uidelicet, ubi per iusticias operum & sapientiam suam, conscientias suas coram deo a peccatis, morte & inferno liberare & satisfacere anhelant. Hic uere in dorsum ponitur misserrime, multis studijs Auen & Amal sese fatigantes, quibus salutem fiant, cum hinc nihil, nisi martyres diabolique fiant & duplice contritione conterantur. Occurret enim eis neruus & arcus diuinij iudicij, & repellent eos in extremitatem, dicens: Discedite a me omnes operari iniquitatis. Hanc duplēm contritionem, super ritus psal. xiii, sic posuit: Contrito & infelicitas in iuis eorum &c. Sic urgenter multis malis, positi in dorsum. Et tamē bonis suis infelices incurunt in neruos, qui firmantur & diriguntur contra faciem eorum, quoque sese uertunt?

Hæc maxime temeritatis sit sententia in hoc uersu, qua ad consequentiam satis mihi facere uidetur. Cum enim dixisset, perdendos eos a filiis hominum, & omnibus malis onerandos urgendasque eo merito, quod mala in Christum cogitarint, que tamen efficere non potuerunt, recte sequitur eos ponit in dorsum, & neruos in faciem eorum firmari, quia non cessant mala in eum cogitare, sicut semel coepierunt, & eo magis cogitant, quo magis præmuntur, aliud non querentes ut Christus aboleatur, & ipsi seruentur, ita non cessant illis occurtere iudicia dei & neruos suos in hanc faciem & hoc studium eorum diligere, ut semper multa conentur, & frustra, immo in maius malum suum laborent. De quo Oseas. v. Et ego quasi tinea Ephraim, & quasi putredo domus Iuda, & viit Ephraim ad Assur, & misit ad regem ultorem, & ipse non poterit sanare uos, nec soluere poterit a uobis uinculum uestrum, quoniam ego quasi leena Ephraim, & quasi catulus leonis domui Iuda, & capiam & uadum & tollam & non est qui eruar, uadens ad locum meum reuertar, donec deficiatis & queratis faciem meam, sic psalmo. viiij. destruendum inimicum & ultorem predixit. Quid enim aliud quod ultiōnem in Christum usque hodie querit populus iste induratus? Et tamen nihil habet prosperum, sentit dorsi onus, sentit resistentiam faciei sua, nec sicut tamen sapere uolunt, quia posuit eos sic dominus.

Nunc locutionem uideamus. In neruis tuis diriges, hebraice dicitur, per uerbum absolutum, hoc modo: Tu diriges, director eris, seu directionem facies, neruis tuis in faciem eorum. Et quod magis neruos est arcum directum dicit, uelocitatem & præsentiam mali significat, sic psalmo. viiij. quoque dixit: Arcum suum tetendit & parauit illum & in eo parauit uasa mortis. Velociter enim reddit malum super eos, ut experientia uideamus. Quomodo autem arcus, neruus, sagitta, diuinam sententiam & iudicium significant, psalmo. viiij. abunde dictum est.

Nostra translatio potest hoc modo cōcinnari, si reliquias acceperimus, non feces & uilissima quæcumque, solita relinqui, ablatis melioribus, ut fere usus habet, quo modo, reliquias Israel saluas factas Apostolus dicit, id est feces & abiectos populi eius, ut Isaías uocat: sed pro superfluis & superabundantibus, quo modo psal. xvij. diximus, Dimiserūt reliquias suas parvulis suis. Has enim proprie significat

gnificat uerbum hebreum hoc loco. Tunc erit sensus: In reliquis suis praeparabis, id est, parata habebis abude, iudicia & vindictas, quibus in facies eorum reddes, quoquo se se uerterint, ut non tantum possint illi conari contra te quia tu superes & plura eis reddere queas, sicut psal. cxvij. de eis dictum est: Fiat contra dominum semper &c. Verum hoc sensu, addenda est nostro textui præpositio, in, uel contra, ut, in faciem eorum. Nisi uoles dicere, q[uod] præparet uult, etis suis copiosis assidue uexentur, ut sicut ponit eos dorsum, sic ponat faciem eorum in reliquis suis.

Exaltare domine in uirtute tua, Cantabimus & psallemus
uirtutes tuas.

Hoc in fauorem Christi, dicitur contra Iudeos, & pulchro epiphonemate psalmum claudit, ac si dicat: Illi uoluntate oppresum in impotencia, ut ipsi, ex altensi in uirtute sua, uellentq[ue] regnum tuum & potentiam tuam omnibus uituperijs & blasphemis humiliata, sed frustra & impie, quia haec est summa rerum omnium: Tu exaltaberis in uirtute tua & glorificaberis in regni tui potentia, id quod nos optamus & gaudemus, ullulent illi, nos cantabimus, & strideat illi & fremant detribus, nos psallemus, Desyderium peccatorum peribit, uirtus tua & regnum tuu stabit, Quia regnum tuu, regnum o[mn]is seculorum, & dominatio tua in omni generatione & generatione, psal. cxliij.

Inter multa hebreæ lingua nomina, quæ potentia siue uirtutem significant, Nomina uires duo hoc uersu obseruata mihi sunt, וּזְבֹחָר gibura, quorum prius pro fortitudine prie, uim seu naturalem uirtutem, qua quelibet res potens est in suo genere, si ne signantia, significat, hanc græcus interpres, dynamin aliquoties, sed non constanter redit, latinus & ipse inconstans, frequentius uirtutem, Alemanice, Kraft, hoc modo, de uiribus seu uirtutibus, gæmarum, metallorum, herbarum aliarumq[ue] rerum loquimur, sic psalmo. xlvi. Deus noster refugium & uirtus, Et Paulus. Cor. j. Christum appellat uirtutem dei. Et Ro. j. Euægeliu[m] uirtus dei, est in saltem omni credenti, Rursus Daniel. viij. de Antichristo, Stabit rex fortis faciebus, id est, cuius uirtus & totum (quod aiunt) posse, erit in faciebus, non in armis nec uerbo, sed in specie, pompa & externa conuersatione & superstitione, quod Hieronymus uertit, Rex impudens facie.

Ex quo patet, q[uod] uirtus dei hoc loco, ea est, quia in sanctis suis per spiritu potens est, per quam omnia possunt sancti, quacumque possunt, cum sit eorum haec uelut naturalis & uero dei ingenita uirtus, sicut calor igni & lapidi grauitas, & similia, sic. ij. Corinthios ultimo de Christo: Qui non infirmatur in uobis, sed potens est in uobis. Ephes. ij. Si qui potens est facere omnia superabundanter, q[uod] petimus aut intelligimus, hoc est, ei, qui uim & uirtutem habet, seu cuius proprium est facere, plusq[ue] petimus aut intelligimus. Non enim arbitrij, sed natura modum in deo commedit, quando dicit: Si qui potens est, unde nec uerbum posse respondet apud latinos, huic uocabulo, cum ad continentiam, seu arbitriu[m], ut græcis exusia sua, sp[iritu]s referatur. Multo minus recte uersum est, ubi, pro fortitudine uerti, ut psal. xxij. D[omi]n[u]s fortis, dominus potes in prælio, Fortitudo enim aliiquid impetus & concitatoris animi, ultra uirtutem naturalem illam importat. At haec uirtus quietam illam & genuinam rerum uim, quæ uelut sp[iritu]e sua omnia possunt & faciunt, quæ suæ naturæ cōueniunt, significat,